

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea septembrie 2024 – ianuarie 2025**

Comisia de soluționare a contestațiilor pentru Secția de contencios administrativ și fiscal

**RAPORT DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIEI LA EVALUARE FORMULATĂ DE
CANDIDATUL CU NUMĂRUL DE COD 1025**

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, privind punctajul stabilit prin raportul de evaluare a hotărârilor judecătorești ori, după caz, a celorlalte acte întocmite de:

CANDIDAT: COD 1025

Contestația formulată de candidatul cu numărul de cod 1025 urmează a fi RESPINSĂ pentru următoarele considerente:

a) capacitatea de analiză și sinteză

Cu privire la acest criteriu, susține candidatul că nu contestă exemplele concrete privitoare la preluarea neprelucrată, în hotărârile nominalizate, a interogațiilor și susținerilor improprii ale părților, apreciind că au fost prezentate cu acuratețe de comisia de evaluare.

Relativ la carențele în sinteza susținerilor părților arată în esență că, atâta timp cât comisia de evaluare a reținut că majoritatea hotărârilor depuse de candidat, precum și unele din hotărârile selectate de comisie, sunt bine structurate și relevă preocuparea pentru sintetizarea susținerilor părților, iar numărul hotărârilor cu privire la care au fost identificate deficiențe este redus, depunctarea este excesivă. Mai susține și că deficiențele constatate nu privesc partea de considerente proprii judecătorului, astfel că nu se poate aprecia că acestea îi caracterizează stilul redacțional.

În ce privește disproporția vădită între expunerea conținutului cererii de recurs și expunerea poziției părții adverse, arată că, în hotărârile menționate (nr. 5,7,8) nu a existat o poziție exprimată de partea intimată. Totodată, referitor la hotărârile 11 și 30, selectate de comisie, respectiv 7 și 8, depuse de candidat, fiind pronunțate în recurs, s-a făcut aplicarea art. 499 Cod de procedură civilă. În aceste hotărâri, deși dispozițiile legale sunt derogatorii, pentru

respectarea dreptului la apărare, au fost menționate susținerile părților adverse.

Susține candidatul și că prezentarea succintă a poziției părții adverse se datorează faptului că în această manieră au înțeles părțile să își susțină apărările, cu aspecte de ordin general.

Referitor la deficiența reținută în cadrul evaluării capacității de analiză, relevă candidatul că, deși înțelege perspectiva comisiei de evaluare, urmând ca, pe viitor, să integreze în cuprinsul hotărârilor pronunțate în recurs mai multe elemente de context, totuși dispozițiile derogatorii ale art. 499 din Codul de procedură civilă, ori cele ale Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor, nu prevăd obligația de a menționa în recurs obiectul cererii de chemare în judecată, astfel că nu poate fi depunctat sub acest aspect.

Comisia constată, cu titlu de principiu că, așa cum jurisprudența și doctrina au statuat, hotărârea judecătorească trebuie să fie concretă, clară și lipsită de ambiguități și să faciliteze ușurința lecturării și înțelegerii unei persoane obișnuite, nefamiliarizată cu limbajul și procedurile judiciare. Or, acest deziderat nu este atins atâta timp cât, în considerente, pretențiile și apărările invocate de părțile litigante sunt supradetaliat și redactate nesintetizat (de exemplu, hotărârile nr. 9 și 23 selectate de către comisie, respectiv nr. 4 și 5 depuse de candidat). O caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești în discuție este reprezentată de împrejurarea că, deși se reușește identificarea problematicei juridice de care depinde tranșarea raportului litigios, aceasta este tratată, adesea, într-o manieră inadecvată, circumscrisă unui stil propriu de redactare, ce reflectă o capacitate de analiză și sinteză obiectiv reliefată de către comisia de evaluare.

Cu privire la deficiența constând în aceea că au fost identificate hotărâri în care nu este menționată poziția părții adverse, comisia reține că, și în situația în care partea nu își exprimă poziția procesuală, menționarea acestui aspect în partea expozitivă, este de natură a da consistență firului logic al hotărârii și consolidează mesajul respectării dreptului la apărare al pârâtului/intimatului.

Deosebit, valorificarea art.499 Cod de procedură civilă nu poate fi înțeleasă ca permițând ca din redactarea hotărârii să nu se desprindă obiectul investiției instanței, iar acest aspect afectează în mod evident capacitatea de analiză, de vreme ce, în lipsa cunoașterii obiectului cauzei, pentru cititor este mult mai dificil să surprindă logica hotărârii.

Nu este întemeiată nici critica din contestație privind disproporția dintre punctajul acordat și deficiențele constatate întrucât candidatul pleacă de la premisa greșită a faptului că nota sa pornește din maxim, iar orice altă notă este rezultatul unei depunctări. În realitate, evaluarea presupune *acumularea* unui punctaj, rezultat din suma aspectelor pozitive reținute, depunctările fiind un aspect distinct. Prin urmare, nota reflectă nu doar faptul că au fost constatate și aspecte negative care justificau scăderea punctajului, dar și faptul că există și hotărâri care nu se remarcă în mod deosebit sub aspectul criteriului evaluat, comisia de evaluare având inclusiv prerogativa folosirii metodei comparative raportat la nivelul celorlați candidați.

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

b) coerența în exprimare

Candidatul arată că nu contestă exemplele concrete privitoare la preluarea insuficient prelucrată, în hotărârile nominalizate, a susținerilor părților și omisiunea izolată a diacriticelor specifice limbii române, acestea fiind prezentate cu acuratețe de comisia de evaluare.

Susține, însă, că depunctarea este disproporționată în raport de împrejurarea că exemplele menționate sunt izolate, fiind nominalizate 3 hotărâri din cele 40 analizate, iar deficiențele se întâlnesc numai în partea expozitivă, fără a fi evidențiată vreo eroare de exprimare sau lipsa diacriticelor în considerentele proprii judecătorului. Mai mult, consideră că acest criteriu al coerenței în exprimare vizează, cu precădere, exprimarea judecătorului în cuprinsul considerentelor proprii, iar nu pe acelea ale părților, or, în hotărârile analizate a folosit un limbaj clar și precis, adecvat din punct de vedere juridic, chiar și în hotărârile de o complexitate ridicată, cum sunt hotărârile nr. 8 (selectată de comisie), 4 și 5 (depușe de candidat)

Comisia constată că aceste susțineri ale candidatului nu pot fi primite întrucât hotărârea judecătorească reprezintă un înscris oficial, astfel încât este obligatorie respectarea normelor lexicale, ortografice, morfologice și de punctuație stabilite de Academia Română.

De altfel, atât timp cât hotărârile judecătorești îi este recunoscută forța probantă a unui act autentic, este esențial să fie corect tehnoredactată, în caz contrar, chiar dacă, în ansamblul său este înțeleasă, există riscul transmiterii unui mesaj cu impact negativ cel puțin asupra profesionalismului redactorului.

Nu pot fi reținute susținerile candidatului cum că acest criteriu al coerenței în exprimare vizează, cu precădere, raționamentul judecătorului și mai puțin susținerile părților, întrucât, între partea expozitivă care cuprinde pretențiile și apărările părților și silogismul judecătorului, trebuie să existe o fluentă a înțelegerii textului, fluentă care este fracurată dacă oricare din părțile hotărârii este redactată cu erori de exprimare ori de punctuație.

De altfel, așa cum a reținut și comisia de evaluare, dispozițiile art.96 din Regulamentul din 14 martie 2023 privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, statuează că "Hotărârile judecătorești pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție se tehnoredactează integral (...) cu diacritice specifice limbii române", fără a face distincție între cele două componente ale hotărârii la care face trimitere candidatul.

Mai mult, deși cu privire la hotărârea nr. 5 depusă de candidat, comisia de evaluare a reținut că <<susținerile părților sunt redate la persoana I, cu utilizarea sintagmei „*subscrisa*”, prelucrarea fiind una insuficientă și ineficientă: „*Nu ne privește pe noi*”>>, iar candidatul a arătat în contestație că își însușește constatările punctuale ale comisiei, totuși acesta a înțeles să o invoce în sprijinul argumentării unui limbaj adecvat din punct de vedere juridic.

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

c) argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Candidatul contestă punctajul cu observația că motivarea comisiei de evaluare la acest criteriu este una generică, fără a individualiza în concret nicio hotărâre în care carențele în sistematizarea susținerilor părților au afectat efectiv logica raționamentului.

Precizează, totodată, că a folosit limbajul juridic compatibil specificului complexității instituțiilor juridice ce particularizează contenciosul administrativ și fiscal, iar argumentația urmează un fir logic, concluzie la care a ajuns, de altfel, și comisia de evaluare.

Comisia constată că cerința clarității și logicii trebuie să caracterizeze hotărârea judecătorească atât în partea de considerente proprii ale instanței, cât și în cea în care sunt preluate susținerile părților, nefiind permis ca această componentă să fie reprodusă în maniera de redare uneori neclară și lipsită de structură logică de către părți.

În condițiile unei preluări insuficient cenzurate a susținerilor părților, din care nu sunt extrase ideile esențiale care formează obiectul dedus judecății, esența acțiunii/căii de atac și a apărărilor formulate, carențele de structură logică și claritate se repercutează asupra acestui criteriu.

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă printr-o claritate sporită în partea de considerente proprii instanței, în timp ce partea dedicată susținerilor părților este caracterizată prin insuficientă rigoare și limpezime logică. Cu alte cuvinte, forța persuasivă a construcțiilor argumentative elaborate de candidat este vulnerabilizată de un stil de motivare parțial nepotrivit, ale cărui particularități au fost deja prezentate la punctele a) și b) din raport.

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

d) încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Candidatul contestă punctajul obținut arătând că motivarea comisiei de evaluare cu privire la acest criteriu nu este însoțită de niciun exemplu prin care să se evidențieze faptul că, date fiind carențele în sistematizarea susținerilor părților, încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților nu s-a realizat prin raportare la probe, principii și reguli de drept, în general aprecierile comisiei fiind pozitive, astfel că, depunctarea pentru aceeași deficiență și la acest criteriu este nejustificată.

Comisia reține cu prioritate că, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, un proces civil finalizat prin hotărârea care dezleagă fondul, cu garanțiile date de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale include, printre altele, dreptul părților de a fi în mod real „ascultate” de către instanța sesizată. Aceasta implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv, *real și consistent* al mijloacelor, argumentelor și elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia

pertența în determinarea situației de fapt (hotărârea din 28.04.2005 din *Cauza Albina împotriva României*, hotărârea din 15.03.2007 din *Cauza Gheorghe împotriva României*), în limitele art. 499 din Codul de procedură civilă, aceste statuări regăsindu-și aplicarea și în faza procesuală a recursului.

Apare cu puterea evidenței că acest criteriu constând în *încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept* are un caracter autonom față de criteriile anterioare, fără, însă, a nega că deficiențele constatate la acestea din urmă repercutează și asupra criteriului analizat la lit. d), în mod corect comisia de evaluare reținând că „*în alte cazuri este greu de spus dacă s-a răspuns în mod complet susținerilor părților dat fiind modul nesistematizat în care acestea sunt preluate*”.

Prin urmare, și criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Susține candidatul că, la acest criteriu, comisia de evaluare a reiterat deficiențele constatate la criteriile anterioare, reținând că o mai bună sistematizare a susținerilor părților ar fi contribuit la o mai ușoară urmărire a firului logic al hotărârii și ar fi permis să se constate dacă s-a răspuns în mod eficient susținerilor părților.

Apreciază candidatul că se impunea a se evalua dacă s-a realizat în mod optim explicarea logico-rațională prin intermediul argumentului juridic a instituției ori principiului de drept care au fundamentat soluția pronunțată în cauză, în sensul Regulamentului de evaluare a activității profesionale a judecătorilor, astfel că, din această perspectivă, opinează că depunctarea s-a realizat pentru aspecte pentru care a fost anterior depunctat și pentru aspecte care, aparent, nu fac obiectul de evaluare la acest criteriu, astfel că solicită înlăturarea dublei depunctări pentru aceleași aspecte.

Prioritar, **comisia** constată că aprecierile pozitive ale comisiei de evaluare au privit „în general” hotărârile judecătorești evaluate și nu ansamblul acestora, reținându-se că *în general* (și nu în toate cazurile), argumentația care a condus la adoptarea soluției se poate identifica cu suficientă claritate și că raționamentul candidatului este *uneori* unul elaborat.

De asemenea, se constată că, deși în cuprinsul considerentelor proprii soluției adoptate, candidatul face constant referiri la probele administrate în cauză, inclusiv prin trimiteri la filele dosarului, fiind evidentă surprinderea chestiunilor esențiale ale judecății, *claritatea și coerența* expunerii sunt subminate prin stilul uneori deficitar de motivare descris anterior.

În același timp este de observat că și în ceea ce privește acest criteriu, candidatul pornește de la premisa greșită cum că notarea pornește de la nivelul maxim, iar orice altă notă este rezultatul unei depunctări, în timp ce, în realitate, nota acordată acestui criteriu reflectă în mod obligatoriu ansamblul hotărârilor, prin raportare și la nivelul celorlați candidați. Pentru un punctaj orientat înspre maxim (adică pentru 9 ori 10 puncte), candidatul ar fi trebuit să exceleze sub aspectul argumentării coerente și corecte din punctul de vedere al logicii juridice, or, prin corelația justificată și inevitabilă cu deficiențele constatate la celelalte criterii de evaluare cum ar fi

capacitatea de sinteză ori coerența în exprimare, punctajul stabilit de comisia de evaluare este corect și justificat.

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

f) evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Apreciază candidatul că în ce privește concluziile comisiei de evaluare, acestea sunt în contradicție cu cele de la criteriul capacitatea de analiză și sinteză, la care s-a reținut, în principal, că majoritatea hotărârilor sunt bine structurate și relevă preocuparea pentru sintetizarea susținerilor părților, fiind identificate și nominalizate un număr redus de hotărâri în care susținerile părților puteau fi sintetizate într-o exprimare mai suplă și mai concisă și în care se regăsesc deficiențe într-un număr redus de paragrafe din cuprinsul acestora.

Mai arată că însăși denumirea criteriului evidențiază că acesta vizează motivarea hotărârii judecătorești, aceasta obiectivându-se în considerentele proprii ale judecătorului, partea expozitivă constituind un rezumat al susținerilor părților, iar nu o motivare propriu-zisă, astfel că, în raport de cele arătate, apreciază că se impune reevaluarea punctajului acordat la acest criteriu, în sensul majorării acestuia, considerentele proprii judecătorului din cuprinsul hotărârilor evaluate de Comisie conținând argumente relevante pentru raționamentul juridic.

Comisia constată că, în aceeași logică a contestației formulate de candidat și cu privire la criteriul de la punctul b), acesta susține că și îndeplinirea acestui criteriu, de la lit f), vizează, cu precădere, raționamentul judecătorului și mai puțin susținerile părților, aspect nesusținut de niciun argument regăsit în dispozițiile de drept procesual relevante sau de cele din legislația secundară ori în practica constantă în materie de redactare și tehnoredactare a hotărârilor instanțelor naționale ori internaționale, astfel că această afirmație a candidatului este pur subiectivă și neîntemeiată. Prin urmare, preluarea de detalii inutile este criticabilă nu doar atunci când se regăsește în partea de considerente proprii ale instanței, ci și atunci când susținerile părților sunt preluate necenzurat.

Deosebit, criteriul prevăzut la litera f) este un criteriu distinct, care se apreciază separat de cel prevăzut la litera a), privind capacitatea de analiză și sinteză, ceea ce justifică și punctajul diferit acordat de comisia de evaluare.

Faptul că, la evaluarea lucrărilor candidatului, comisia nu a exemplificat deficiențele constatate prin menționarea tuturor hotărârilor afectate de carențe, nu este de natură să înlăture constatările care au justificat punctajul, atâta timp cât deficiențele constatate sunt manifeste și susțin statuările comisiei. De exemplu cu privire la hotărârea nr. 9, reținută, printre altele și la analiza criteriului de la lit. a), s-a constatat că *„se redau pe 8 pagini susținerile părților care vizează fondul raporturilor juridice într-o cerere de revizuire, cele mai multe considerente neavând vreo legătură cu cererea de revizuire analizată, care, de altfel, este respinsă pentru considerentul că motivul de revizuire reglementat de art. 21 din Legea nr. 554/2004 poate avea ca obiect exclusiv încălcarea unor norme de drept unional.”*

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

g) redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Susține candidatul, privitor la prezumtiva neglijență de redactare a dispozitivului în ceea ce privește soluționarea excepțiilor, că această concluzie este eronată, întrucât, studiind hotărârile ce au fost selectate, se constată că excepții procesuale au fost soluționate în cuprinsul următoarelor hotărâri selectate de comisie: 4, 5 13 și 20. Or, reiese cu claritate din dispozitivul tuturor acestor hotărâri că sunt consemnate în mod explicit, în alineate distincte sau chiar dacă în același alineat, în ordinea stabilită potrivit art. 248 C.proc.civ., excepțiile procesuale soluționate.

De asemenea, în ceea ce privește referirea la mențiunea din dispozitiv „fără cheltuieli de judecată în recurs”, aceasta se regăsește în cuprinsul unei singure hotărâri din cele 40 de hotărâri analizate, ceea ce atestă că mențiunea reținută de comisia de evaluare ca fiind ambiguă este o situație izolată.

Precizează că situații izolate sunt și cele menționate de Comisia de evaluare privitoare la ambiguitatea rejudecării după casare, dispozitivele tuturor celorlalte hotărâri atestând această concluzie, respectiv că, în general, dispozitivul este redactat într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare, astfel că depunctarea la acest criteriu este disproporționată.

Comisia constată că, față de amploarea deficiențelor constatate de către comisia de evaluare, chiar dacă criticile candidatului privind soluționarea excepțiilor se confirmă, punctajul a fost corect acordat.

Astfel reținerea unor deficiențe clare, manifeste, în legătură cu criteriul *redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare*, la un număr semnificativ de hotărâri (nr. 1,2,3,5,7,8 depuse de candidat, respectiv 2,3,9,26,27,30 selectate de comisie) nu susțin afirmațiile candidatului cum că deficiențele constatate ar avea un caracter izolat și nu ar justifica scăderea punctajului cu 3 puncte la criteriul analizat.

Prin urmare, criticile cu privire la acest criteriu vor fi respinse.

h) analiza și interpretarea probelor administrate

Susține candidatul că, deși comisia de evaluare nu a evidențiat, din perspectiva acestui criteriu, vreo deficiență în hotărârile analizate, a apreciat totuși că se impune ca punctajul să fie redus cu 2 puncte.

În raport de aceste aprecieri ale comisiei, reținând prevederile art. 488 Cod procedură, care nu permit o reanalizare a probatoriului administrat care excedează motivelor de recurs expres și limitativ enumerate de acest text, opinează că nu îi poate fi imputat faptul că, în motivarea hotărârilor judecătorești, se raportează la limitele controlului de legalitate impus de aceste prevederi legale, asta în condițiile în care, față de specificul cauzelor, cum ar fi hotărârea nr. 2, a realizat analiza materialului probator, un astfel de demers impunându-se și față de susținerile părților.

Totodată, în ceea ce privește în hotărârile 4, 5 și 9, pe care a înțeles să le depună și pe care le-a evidențiat comisia de evaluare, menționează că acestea au fost hotărâri judecătorești pronunțate în fond, în care nu s-a impus administrarea unui alt probatoriu decât înscrisurile analizate, aspect reținut și de comisia de evaluare.

Comisia constată că respectarea acestui criteriu, constând în analiza și interpretarea probelor administrate, conduce la înțelegerea și mai ales la acceptarea hotărârii judecătorești, constituind pilonul în jurul căruia se construiește silogismul logico-juridic pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Analizând, în ansamblu, hotărârile judecătorești evaluate, reținem că nota acordată candidatului nu reflectă faptul că au fost constatate un număr de aspecte negative, ci că hotărârile nu se remarcă în mod deosebit sub aspectul criteriul evaluat, comisia de evaluare având inclusiv prerogativa folosirii metodei comparative raportat la nivelul celorlați candidați, punctajul acordat reprezentând suma aspectelor pozitive constatate de către comisia de evaluare, iar simplul fapt că unele hotărâri nu prespun o analiză complexă a probelor raportat la natura cauzelor nu este suficient prin el însuși pentru a acorda nota maximă candidatului.

Din această perspectivă, se reține că punctajul acordat este corect și obiectiv justificat.

i) modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul - nu a fost contestat

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor - nu a fost contestat

În urma respingerii contestației, punctajul final al candidatului COD 1025 este de 75 puncte

Comisia de soluționare a contestațiilor pentru Secția de contencios administrativ și fiscal

Președinte, judecător

Judecător

Prof. univ. dr